

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Dagmar Hanákové a soudců Mgr. Karly Nekolové a JUDr. Mgr. Marka Del Favero, Ph.D., ve věci žalobce **Česká spořitelna, a.s.**, se sídlem Praha 4, Olbrachtova 1929/62, IČ 45244782, zastoupeného JUDr. Petrem Pečeným, advokátem se sídlem Praha 1, Purkyňova 74/2, proti žalovanému **Oldřichu A.**, nar. xxx, bytem xxx, zastoupenému JUDr. Tomášem Chlebikem, advokátem se sídlem Karviná-Fryštát, Karola Šliwky 621/5, **o zaplacení částky 224.800,11 Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Karviné ze dne 23.7.2014, č.j. 16C 272/2013-85,

t a k t o :

I. Rozsudek okresního soudu **se** ve vyhovujícím výroku

a) **mění** tak, že žaloba aby žalovaný zaplatil žalobci částku 25.321,07 Kč a 12,72% úrok z částky 223.948,11 Kč od 1.3.2013 do zaplacení, se zamítá,

b) jinak **potvrzuje**.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů prvostupňového řízení částku 47.155 Kč k rukám zástupce žalobce do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 5.971,-Kč k rukám zástupce žalobce do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce v řízení zahájeném 22.7.2013 po částečném zpětvzetí žaloby odůvodněným nesprávným výpočtem, uplatnil právo na zaplacení částky 224.800,11 Kč s 12,72% úrokem z 223.948,11 Kč od 1.3.2012 do zaplacení, na tomto úroku ode dne předčasné splatnosti do 28.2.2013 25.321,07 Kč, dále s 7,75% úrokem z prodlení z téže částky od 1.3.2013 do zaplacení a na tomto úroku z prodlení za dobu od prvního dne prodlení do dne 28.2.2013 15.182,29 Kč. Skutkově tvrdil, že pro porušení splátkové povinnosti se stal dne 15.4.2012 splatný úvěr podle smlouvy z 10.4.2009, na základě níž poskytl Miroslavě A. (dále dlužnice) peněžní prostředky ve výši 300.000,-Kč za úrok 12,72 % p.a. Dlužnice přes výzvu neuhradila jistinu úvěru 223.948,11 Kč, 852,-Kč jako poplatky za správu a vedení úvěrového účtu po 49,-Kč měsíčně a za udržování pojištění po 235,-Kč za únor až duben 2012, do 28.2.2013 činí smluvený úrok 25.321,07 Kč a zákonný úrok z prodlení 15.182,29 Kč. Za závazky dlužnice z úvěrové smlouvy převzal žalovaný ručení, ke splnění ručitélského závazku byl poté, co dlužnice přes výzvu neuhradila, marně vyzván dopisem z 4.3.2013. Oponoval obraně žalovaného s tím, že k záměně v osobě ručitelů nedošlo, o tom svědčí údaje o rodném čísle a číslo občanského průkazu žalovaného obsažené v ručitélském prohlášení, jde o identifikátory jednoznačně odlišující žalovaného od jeho otce shodného jména a příjmení, přičemž zneužití občanského průkazu ani tvrzeno nebylo. K prokázání svého tvrzení, že podpis na ručitélském prohlášení je pravým podpisem žalovaného, nabídl provedení důkazu výsledkem dlužnice, jež je matkou žalovaného, jeho otce a dále výsledky zaměstnankyň žalobce Pavlínky H. a Simony V., které jednaly jménem žalobce při uzavření smlouvy o úvěru a prohlášení o převzetí ručení.

Žalovaný v obraně namítal, že plnit odmítl, neboť prohlášení o ručitélském závazku nepodepsal, ručení převzal jeho otec shodného jména a příjmení tak, jak se stávalo i u předchozích úvěrů poskytnutých dlužnici, o tom svědčí to, že dotazník pojištěného k úvěru z 10.4.2009 je vypsán na jeho otce, sám s tímto dluhem nemá nic společného, peníze čerpala dlužnice nikoliv v jeho prospěch, ve smlouvě o úvěru je výslovná dohoda, že úvěr zajištěn nebude, dále to, že ke dni 10.4.2009 byl nezaměstnaný, evidován ve všemožných evidencích dlužníků, což si žalobce ověřuje, nebyl pro absenci příjmů způsobilý být úvěrovým dlužníkem ani ručitelem, nebyl mu ani poskytnut úvěr na bydlení, o který žádal, jeho osobní údaje měl žalobce z předchozích případů čerpání půjček. Usuzoval, že věřitel pokládá za důkaz o převzetí ručení obsah policejního usnesení vycházejícího zřejmě z úředního záznamu policie, přičemž listiny, na základě nichž po něm věřitel plnění požadoval, mu předloženy nebyly. Předestřel, že v řízení vyslechnuté osoby jsou nevěrohodné, neboť věřitel i dlužnice, která je v insolventci, mají eminentní zájem na tom, aby povinnost k plnění byla stanovena jemu, poukázal na výpověď svého otce, který uvedl, že v poslední době jsou jejich vztahy špatné a dále, že sice špatně vidí, nemá brýle, ale jeho podpis na prohlášení poznává, což snižuje pravdivost této výpovědi. Namítl neplatnost prohlášení o převzetí

ručení pro absenci dostatečných informací o obsahu ručitelského závazku, neboť se vůbec nezmiňuje o úroku z úvěru, úroku z prodlení, výši a počtu splátek, což je v rozporu s příslušnými ustanoveními občanského zákoníku o spotřebitelských smlouvách a ustanoveními zákona o ochraně spotřebitele.

Okresní soud vyšel ze zjištění o uzavření smlouvy o úvěru 10.4.2009, jejíž součástí byly všeobecné obchodní podmínky banky, kterou za žalobce podepsaly Pavlína H. a Simona V., dohodě o úroku 12,72 % ročně, výši RPSN, ujednání o ceně 49,-Kč měsíčně za správu a vedení úvěrového účtu a 235,-Kč měsíčně za udržování sjednaného pojištění, o právu banky připisovat úroky k jistině úvěru a požadovat splacení celého zůstatku úvěru v určené lhůtě v případě specifikovaného porušení dohodnuté splátkové povinnosti, jakož i poskytnutí peněžních prostředků dlužnici ve výši 300.000,-Kč téhož dne, prodlení s plněním splátek, předčasné splatnosti úvěru 15.4.2012, výši jistiny 223.948,11 Kč a neuhrazených poplatků za vedení úvěrového účtu a udržování pojištění 852,-Kč, přičemž dlužnice přes opakované výzvy svůj závazek nesplnila. Z výpovědi Simony V. a Miroslavy A. vzal okresní soud za prokázáno, že žalovaný byl přítomen uzavření smlouvy na pobočce žalobce a podepsal prohlášení ze dne 10.4.2009, které mu předložila Simona V. a v němž je uvedeno, že jako ručitel uspokojí žalobce, jestliže dlužnice nesplní svůj peněžitý závazek ze smlouvy o úvěru vedeném na konkrétním úvěrovém účtu, když opak se neproказuje pouhými dopisy žalovaného, v nichž uváděl, že prohlášení nepodepsal. Výsledky svědků okresní soud vyhodnotil jako hodnověrné s tím, že převzetí ručení nebrání okolnost, že žalovaný byl v té době nezaměstnaný a bez příjmu, riziko v tomto směru nese věřitel, ujednání v úvěrové smlouvě, že úvěr zajištěn nebude, nebrání, aby věřitel zajištění ručení požadoval.

Po právní stránce okresní soud dovodil platnou smlouvu o úvěru dle § 497 obchodního zákoníku, z níž věřitel splnil své povinnosti, dlužnice porušila splátkovou povinnost, v souladu s dohodou stran se úvěrová pohledávka stala předčasně splatnou 15.4.2012, dlužnice přes výzvy svůj závazek nesplnila. S odkazem na ust. § 303 obchodního zákoníku okresní soud dovodil, že žalovaný platně převzal za závazky dlužnice z této smlouvy ručení a dle ust. § 306 obchodního zákoníku vzniklo žalobci právo domáhat se splnění závazku vůči ručiteli. Námitku neplatnosti prohlášení o převzetí ručení okresní soud důvodnou neshledal, neboť podstatné náležitosti, a to určení věřitele, dlužníka, ručitele, zajišťovaného závazku a prohlášení ručitele, že věřitele uspokojí, pokud tak neučiní dlužník, listina obsahuje. Okresní soud proto vyhověl žalobě včetně úroku z prodlení, který posoudil za použití ust. § 517 odst. 1 občanského zákoníku a nař. vl. č. 142/1994 Sb. ve znění nař. vl. č. 33/2010 Sb.

Proti vyhovujícímu výroku tohoto rozsudku podal žalovaný včasné odvolání s argumentací uplatněnou již v prvostupňovém řízení a dále s tím, že pokud by banka provedla řádně hodnocení způsobilosti potencionálního ručitele, pak by ke sjednání ručitelského závazku s ním nemohlo nikdy dojít a tvrzení žalobce, že nemusel provádět a neprováděl hodnocení bonity dlužníka ani ručitele, je nepravdivé. Zaměstnanci žalobce zjevně nesplnili své povinnosti, jestliže dlužnici, s níž má žalovaný již dlouhá léta špatné vztahy, vyplatili úvěr, přestože její jediný příjem, a to z důchodu, činil pouze 5.650,-Kč a měla další úvěry. Vyslovil přesvědčení, že byla uzavřena dohoda mezi žalobcem a dlužnicí, že bude dodatečně vytvořen stav, ve kterém bude za dluhy ručit, o padělání prohlášení o ručení svědčí to, že číslo jeho občanského průkazu bylo

vepsáno do listiny rukou, vysvětlení V. o potřebě ověření občanského průkazu a o tom, že neměla přístup k počítači, v němž byl uložen návrh smlouvy a nemohla proto zasahovat do jejích jednotlivých bodů, pokládal za absurdní a usuzoval na záměrné dodatečné jednání s úmyslem jej poškodit. Poukázal, že jeho matka vypověděla, že si pro něj vzala půjčku 100.000,-Kč, její manžel 30.000,-Kč, což jim žalovaný dluží, a dovozoval, že proto si tato svědkyně zřejmě s cizí pomocí vymyslela způsob, jak jej dostat do postavení dlužníka, šlo o dodatečnou dohodu mezi ním a žalobcem. Okresnímu soudu vytýkal, že břemeno důkazní ohledně pravosti listiny přenesl na žalovaného, ačkoli to je žalobce, kdo je povinen prokázat, že jde o listinu pravou, tj. že podpis na ní je jeho podpisem. Navrhoval provedení důkazu žádosti o úvěr, kterou nechť žalobce předloží s tím, že ji odmítl vydat, což má zřejmě souvislost s nepodloženými tvrzeními žalobce o okolnostech, za nichž byl ručitelský závazek sjednán, potvrzením o příjmech žalovaného v r. 2009 k tvrzení, že by jej banka jako ručitele nepřijala, výpisem ze seznamu pohledávek přihlášených v insolvenčním řízení na dlužníka Miroslavu A. k tvrzení, že žalobce předmětnou pohledávku do tohoto řízení přihlásil, písmoznaleckým posudkem k prokázání, že na prohlášení o převzetí ručení není jeho podpis.

Žalobce navrhoval potvrzení rozsudku okresního soudu z důvodů v tomto rozsudku uvedených.

Krajský soud přezkoumal rozsudek okresního soudu v napadeném rozsahu spolu s řízením předcházejícím a dospěl k závěru, že odvolání je z části důvodné, avšak z jiných nežli predestinovaných důvodů. Na hmotněprávní vztahy vzniklé přede dnem 1.1.2014 aplikoval krajský soud dosavadní právní předpisy (§ 3028 odst. 3 o.z.).

Okresní soud správně zjistil, že pro porušení splátkové povinnosti dlužníci se peněžité závazky ze smlouvy o úvěru uzavřené 10.4.2009 staly splatnými 15.4.2012, dlužnice přes výzvu tyto závazky nesplnila. Na skutková zjištění okresním soudem učiněná ze smlouvy o úvěru z 10.4.2009, pokladního dokladu a příkazů k úhradě z téhož dne, sestavy ZUV 235, výzvy z 17.3.2012 průkazem o odeslání, upomínek z 4.3.2012, žádosti o poskytnutí úvěrového produktu z 10.4.2009 odvolací soud zcela odkazuje, tyto okolnosti spornými ani činěny nebyly. Okresní soud dospěl rovněž ke správnému právnímu posouzení tohoto závazkového vztahu jako smlouvy o úvěru uzavřené platně v souladu s ust. § 497 obch. zák., v níž měl žalobce postavení dodavatele a dlužnice spotřebitele, jedná se tak o smlouvu spotřebitelskou reglementovanou rovněž právní úpravou spotřebitelských smluv včetně zákona č. 321/2009 Sb., jež povinnost věřiteli k ověření úvěruschopnosti dlužníka, na rozdíl od současné právní úpravy, nezakládal, ani současná právní úprava přitom nezakládá povinnost ověřovat příjmové a majetkové poměry ručitele.

Pro rozhodnutí věci je významné, zda žalovaný převzal za tento závazek dlužnice ručení.

Vzhledem k námitce žalovaného, že podpis na prohlášení o ručitelském závazku datovaném 10.4.2009 není jeho pravým podpisem, nese žalobce břemeno důkazní k tvrzení, že žalovaný listinu podepsal. Žalobce k tomuto tvrzení nabídl provedení důkazů výsledky označených svědků, okresní soud toto dokazování provedl řádně v souladu s ust. § 126 o.s.ř. a z výpovědí V. a A. vzal za prokázáno, že podpis na

prohlášení o ručitelském závazku je pravým podpisem žalovaného. Jakékoli pochybení v hodnocení těchto důkazů odvolací soud neshledává, důvod k pochybnostem o věrohodnosti těchto svědků nezakládá bez dalšího, že V. je zaměstnankyní žalobce a že s A. má žalovaný v poslední době „špatné vztahy“, jakož ani to, že je v insolvenci, stejně tak ani to, že žalovaný dluží svědkyni peněžitou částku, vypořádání takového dluhu nemá s ručitelským závazkem, z něhož vzniká povinnost ručiteli plnit věřiteli, aniž by zanikla povinnost k plnění dlužnice, nic společného. Nelze přitom akceptovat (zřejmý) názor žalovaného, že jediným důkazem pravosti podpisu je písmoznalecký posudek, a to pro rozpor s ust. § 125 o.s.ř. Vznik ručení dle § 303 obch. zák. není podmíněn dohodou věřitele a dlužníka, tím, že by peněžní prostředky byly určeny pro ručitele, ani tím, zda ručitel a dlužník mají dostatečné prostředky k úhradě závazku, prokazování finanční situace žalovaného je proto nadbytečné a důkaz potvrzením Úřadu práce v Karviné ze dne 11.5.2009, předložený již v prvostupňovém řízení, odvolací soud proto neprovedl.

Závěr o nepravém podpisu pak nelze učinit pouze z toho, že dotazník pojištěného datovaný 10.4.2009 se týká, jak vyplývá z odlišného rodného čísla, otce žalovaného (který do pojištění přijat nebyl, jak se podává z e-mailové komunikace z 14.4.2009) a posuzování příjmů otce žalovaného z této listiny rovněž neplyne, je z ní pouze zřejmé, že věřitel měl zájem ještě o další formu zajištění, stejně tak ani z toho, že údaj o čísle občanského průkazu žalovaného je na listinu vepsán rukou. Mělo-li by jít o vůči němu podvodné jednání, jak spekuluje žalovaný s tím, že takový údaj byl jinak vždy vytištěn, pak při podvodném úmyslu by tím spíše vytištěn byl, listina přitom obsahuje i prohlášení ověřující osoby, že ručitel před ní dokument podepsal a že totožnost ověřila z jeho průkazu totožnosti, rodné číslo žalovaného je vypsáno tiskem. Za spekulativní je pak třeba označit rovněž tvrzení žalovaného o tom, že žalobce pokládá za důkaz o převzetí ručení usnesení policie, toto ani tvrzeno nebylo, jakož i o porušení povinnosti zaměstnanců banky při ověřování příjmů, což ostatně rovněž vzniku ručení nebrání. Důkaz žádostí o poskytnutí úvěru byl proveden již v prvostupňovém řízení, na zjištění z této listiny učiněná odvolací soud jako na správná shora odkázal. Okolnost, zda žalobce přihlásil do insolvenčního řízení dlužnice uplatněnou pohledávku, je pro rozhodnutí věci vůči ručiteli bez významu a dokazování této skutečnosti je rovněž nadbytečné.

Žalovaný v odvolacím řízení argumentoval dodatečnou dohodou žalobce a dlužnice s podvodným úmyslem vůči němu, jako důkaz pak nabídl písmoznalecký posudek k prokázání, že ručitelské prohlášení nepodepsal, odvolací soud se proto zabýval tím, zda tyto skutečnosti a důkazy, které nebyly uplatněny před soudem I. stupně, jsou způsobilými odvolacími důvody.

Podle § 205a odst. 1 o.s.ř. skutečnosti nebo důkazy, které nebyly uplatněny před soudem I. stupně, jsou u odvolání proti rozsudku nebo usnesení ve věci samé odvolacím důvodem jen tehdy, jestliže a) se týkají podmínek řízení, věcné příslušnosti soudu, vyloučení soudce nebo obsazení soudu; b) jimi má být prokázáno, že v řízení došlo k vadám, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí věci; c) jimi má být zpochybněna věrohodnost důkazních prostředků, na nichž spočívá rozhodnutí soudu I. stupně; d) jimi má být splněna povinnost tvrdit všechny pro rozhodnutí věci významné skutečnosti nebo důkazní povinnost, a to za předpokladu, že pro nesplnění některé z uvedených povinností neměl odvolatel ve věci úspěch a že odvolatel nebyl řádně

poučen dle § 118a odst. 1 až 3; e) odvolatel nebyl řádně poučen podle § 119a odst. 1; f) nastaly (vznikly) po vyhlášení rozhodnutí soudu I. stupně.

Okresní soud rozhodl na základě zjištěného skutkového stavu, tj. nikoli pro nesplnění břemene tvrzení či břemene důkazního odvolatelem, jde-li o v odvolacím řízení nové tvrzení o dodatečné dohodě žalobce s dlužnicí s cílem podvodného vytvoření stavu, ve kterém bude žalovaný za závazek ručit, pak již z toho důvodu, že tato tvrzená skutečnost nenastala (nevznikla) po vyhlášení rozhodnutí soudem I. stupně se nejedná o vyluku z omezení odvolacích důvodů dle ust. § 205a o.s.ř. a odvolací soud k tomuto tvrzení proto nepřihlížel.

Přípustnost v odvolacím řízení nově nabídnutého důkazu písmoznaleckým posudkem ve spojení s namítanou nevěrohodností svědkyň lze poměřit ust. § 205a odst. 1 písm. c) o.s.ř. Podle tohoto ustanovení je přípustnou jen taková skutečnost, kterou má být zpochybněn alespoň jeden z důkazních prostředků, na němž spočívá rozhodnutí soudu I. stupně.

Zpochybněním věrohodnosti důkazních prostředků se rozumí tvrzení a pomocí důkazů prokázání takových skutečností, které vyvrací závěry soudu I. stupně o tom, že určitý důkazní prostředek je nevěrohodný nebo že je věrohodný, popř. které vedou k závěru, že důkazní prostředek měl být správně z hlediska své věrohodnosti hodnocen soudem I. stupně jinak. Nejde však o zpochybnění věrohodnosti důkazního prostředku, jestliže účastník uvede v odvolání proti rozhodnutí soudu I. stupně nebo za odvolacího řízení skutečnosti či navrhne důkazy, pomocí kterých má být skutkový stav věci zjištěn jinak, než jak zjistil soud I. stupně na základě jím provedeného hodnocení důkazu. Uvedením skutečností a označením důkazů o věci samé totiž účastník nezpochybňuje věrohodnost důkazních prostředků, ale požaduje zjištění skutkového stavu soudem jinak, než jak byl zjištěn soudem I. stupně na základě před ním uvedených skutečností a provedených důkazů; takový postup neodpovídá požadavkům ust. § 205a odst. 1 písm. c) o.s.ř. (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu z 16.7.2003, sp. zn. 21Cdo 818/2003).

Nabídnutým důkazem – písmoznaleckým posouzením pravosti jeho podpisu na ručitelském závazku - žalovaný nezpochybňoval věrohodnost důkazních prostředků, z nichž vzal okresní soud za prokázáno, že jde o jeho pravý podpis, nýbrž tvrzení žalobce, že listinu podepsal, přičemž pomocí tohoto důkazu má být skutkový stav věci zjištěn jinak, než jak byl zjištěn okresním soudem na základě před ním provedených důkazů. Jedná se proto o důkaz, který v odvolacím řízení přípustný není.

Okresní soud tak správně zjistil, že podpis na prohlášení o ručitelském závazku ze dne 10.4.2009 je pravým podpisem žalovaného, učinil z této listiny správná skutková zjištění a správně jej právně posoudil jako platné převzetí ručení podle § 303 obch. zák. žalovaným za závazky z předmětné úvěrové smlouvy. Na odůvodnění rozsudku soudu I. stupně jak co do skutkových zjištění v tomto rozsahu, tak i co do právního posouzení věci odvolací soud odkazuje.

Smlouva o úvěru z 10.4.2009 byla uzavřena mezi bankou jako dodavatelem (§ 52 odst. 2 obč. zák.) a dlužnicí jako spotřebitelkou (odst. 3 téhož ustanovení), jedná se tak o tzv. smlouvu spotřebitelskou, vzhledem k tomu, že dlužnice vystupovala při uzavření

smlouvy v pozici spotřebitele, jde i v případě ručitele o vztah ze spotřebitelské smlouvy a dle ust. § 262 odst. 4 obch. zák., je-li to ve prospěch spotřebitele, použijí se na předmětný závazkový stav ustanovení jiných zákonů o spotřebitelských smlouvách.

V bodu 7 smlouvy je uvedeno, že nezaplatí-li klient splátku včas nebo stane-li se úvěr s příslušenstvím splatným podle bodu 8 smlouvy (tj. i na základě žádosti banky pro prodlení s úhradou splátek), je banka oprávněna požadovat z nesplacených částek úrok z prodlení ve výši roční úrokové sazby podle této smlouvy o úvěru (tj. 12,72 %) zvýšené o 10 % p.a. a ceny spojené se správou úvěru v prodlení a s případným vymáháním úvěru, a to ve výši podle sazebníku platného v době zúčtování ceny za provedený úkon. Veškeré tyto částky budou připisovány k jistině úvěru a hrazeny pravidelnými splátkami.

Podle bodu 9 se klient zavazuje splatit bance úvěr s úrokem na základě úrokové sazby podle této smlouvy. V bodu 10 je uvedeno, že úrok se počítá ze skutečné výše dosud neuhrazené jistiny úvěru denně. Úročí se ode dne poskytnutí úvěru včetně do dne bezprostředně předcházejícího dni skutečného splacení úvěru včetně.

V bodu 13 bylo ujednáno, že banka je oprávněna připisovat k jistině úvěru řádné úroky vypočtené podle bodu 9 smlouvy, a to vždy (i) k poslednímu dni každého kalendářního měsíce, (ii) při doplacení úvěru a (iii) v případě požadavku banky na splacení úvěru podle bodu 13 (mj. pro prodlení s plněním splátky). Není-li ve smlouvě stanoveno jinak, je banka oprávněna připisovat k jistině úvěru rovněž úroky z prodlení dle bodu 7 smlouvy a veškeré ceny za úkony.

Z ujednání v bodu 7 smlouvy se výslovně podává dohoda stran o nárocích věřitele v případě předčasné splatnosti úvěru, tyto nároky jsou uvedeny úplným výčtem. Jedná se vedle cen za úkony již jen o úrok z prodlení nikoli úrok z úvěru, přičemž tento úrok z prodlení měl být k jistině úvěru přičítán. Na této dohodě stran ničeho nemění, že, jak uvedl žalobce v odvolacím řízení, k takovému postupu nedošlo.

Odvolací soud dospěl k závěru, že těmito ujednáními bylo dohodnuto, že dlužník je povinen platit v případě předčasné splatnosti úrok z úvěru pouze do dne předčasné splatnosti a po tomto dni již pouze úrok z prodlení, a to v procentní sazbě odpovídající součtu procentní sazby úroku z úvěru a 10 procentních bodů, nikoli již tedy úrok z úvěru.

Na této dohodě stran, která vylučuje nárok věřitele na úrok z úvěru po dni předčasné splatnosti úvěru, ničeho nemění, že procentní sazba úroku z prodlení byla v bodu 7 smlouvy dohodnuta ve výši, která je u spotřebitelských smluv v rozporu s ust. § 262 odst. 4 obch. zák. a § 517 odst. 2 obč. zák. Neplatnost ujednání o procentní sazbě úroku z prodlení nelze obcházet tím, že věřitel bude vymáhat úrok z úvěru i za dobu, po kterou k platbě tohoto úroku podle dohody stran již dlužník povinen nebyl. Vzhledem k tomuto odchýlnému ujednání o době úročení úvěrové pohledávky úrokem z úvěru pouze do dne (předčasné) splatnosti se neuplatní dispozitivní ustanovení § 502 odst. 1 obch. zák.

Nadto ujednání stran ve spotřebitelské smlouvě je zapotřebí vykládat za použití ust. 55 odst. 3 obč. zák. podle něhož v pochybnostech o významu spotřebitelských smluv platí výklad pro spotřebitele příznivější.

Při možném dvojím výkladu zkoumaného ujednání, když pochybnosti lze nalézt v rozporu mezi ujednáním o taxativně vyjmenovaných nárocích banky v případě předčasné splatnosti úvěru dle bodu 7 a současně o úročení úvěru smluveným úrokem ode dne jeho poskytnutí do dne předcházejícího splacení v bodu 10, je zapotřebí postupovat podle kogentního ust. § 55 odst. 3 obč. zák. a význam těchto ujednání vykládat tak, aby výsledek byl pro spotřebitele příznivější. Bez pochybností je pro spotřebitele příznivější výklad, že po dni předčasné splatnosti již věřitel nemá právo na úrok z úvěru. Ujednání v bodu 10 přitom určuje způsob úročení zcela zjevně za trvání dohody o splátkách, aniž by jakkoli řešilo otázku úročení v případě předčasné splatnosti, na rozdíl od ujednání v bodu 7, v němž jsou výslovně smlouveny nároky pro takový případ, a to jak co do výše tam uvedeného úroku z prodlení, tak i ohledně jeho přičítání k úvěrové jistině. Takovému ujednání by dle názoru odvolacího soudu každý průměrný spotřebitel přikládal ten význam, že v případě předčasné splatnosti bude povinen plnit pouze úrok z prodlení, nikoli již vedle tohoto úroku z prodlení i úrok z úvěru.

Krajský soud k tomu zdůrazňuje, že bylo na bance jako profesionálovi, aby text jí vyhotovené formulářové smlouvy, do něhož dlužnice žádným způsobem zasahovat nemohla (jedná se o typickou formulářovou smlouvu bankou opakovaně používanou, jak uvedl v odvolacím řízení žalobce), byl jednoznačný a srozumitelný a dvojí výklad neumožňoval.

Při tomto posouzení věci žalobci právo na zaplacení úroku z úvěru po dni jeho předčasné splatnosti nevzniklo a neexistuje-li závazek ručením zajištěný, nelze žalobě k jeho zaplacení vyhovět.

Krajský soud proto rozsudek okresního soudu ve vyhovujícím výroku co do částky 25.321,07 Kč, 12,72% úroku z 223.948,11 Kč od 1.3.2013 do zaplacení změnil a žalobu v tomto rozsahu zamítl, ve zbývajících částech jej dle § 219 o.s.ř. jako správný potvrdil, včetně úroku z prodlení, v tomto rozsahu zcela na odůvodnění rozsudku soudu I. stupně rovněž odkazuje.

Vzhledem ke změně rozsudku okresního soudu krajský soud dle § 224 odst. 2, § 142 odst. 2 o.s.ř. rozhodl o náhradě nákladů prvostupňového řízení. Žalobce v řízení v úhrnu uplatnil nárok na zaplacení 381.865,89 Kč, úspěšný byl v rozsahu částky 274.679,03 Kč, tj. 72 %, při dodržení zásady o poměru úspěchu a neúspěchu ve věci mu vznikl nárok na náhradu 44 % nákladů řízení. Žalobcovy náklady řízení sestávají z odměny za zastupování advokátem po 9.220,-Kč za přípravu a převzetí zastoupení, podání žaloby, podání z 4.10.2013, 7.4.2014, účast u jednání 27.5.2014 v trvání nad 2 hodiny, a 15.7.2014, odměny v poloviční sazbě 4.610,-Kč za výzvu k plnění z 4.3.2013, jež neobsahuje žádný skutkový tím méně právní rozbor, 8 režijních paušálů po 300,-Kč k těmto úkonům, náhrady promeškaného času 2.400,-Kč, cestovních výdajů 7.181,76 Kč (jak okresní soud správně vypočetl), což po zvýšení o náhradu za 21% DPH a soudní poplatek 9.000,-Kč činí celkem 107.169,-Kč, z čehož 44 % činí 47.155,-Kč.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto dle § 224 odst. 1, § 142 odst. 2 o.s.ř. při shodném poměru úspěchu a neúspěchu ve věci. Žalobcovy náklady řízení sestávají z odměny za zastupování advokátem u jednání odvolacího soudu 9.220,-Kč, režijního paušálu 300,-Kč k tomuto úkonu, náhrady promeškaného času 6 půlhodin po 100,-Kč, cestovních výdajů z Olomouce do Ostravy a zpět celkem 196 km osobním vozidlem Citroën o průměrné spotřebě 6 litrů BA 95/100 km, ceně 29,70 Kč za 1 litr, paušálu 3,80 Kč/1 km, tj. 1.094,10 Kč, po připočtení náhrady za 21% DPH pak 13.570,-Kč, z čehož 44 % činí 5.971,-Kč. Jde-li o vyjádření žalobce k podanému odvolání, pak se jedná dle názoru odvolacího soudu o náklad nikoli účelně vynaložený, neboť toto vyjádření do řízení ničeho nového nevneslo.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Dovolání je možno podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR v Brně, prostřednictvím Okresního soudu v Karviné.

V Ostravě dne 13.1.2016

Za správnost vyhotovení:
Dagmar Karkošková

Mgr. Dagmar Hanáková v. r.
předsedkyně senátu